

Szerkesztőség
és
kiadóhivatal:
KASSA
Kossuth Lajos-utca 16.

Szerkesztőségi
telefon: 150. sz

NAPLÓ

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP.

ELŐFIZETÉS:

Helyben:
Egy évre . . . 14— korona
Fél évre . . . 7—
Negyedévre . . . 3-50

Vidéken:
Egy évre 20 korona
Fél évre 10
Negyedévre 5
Egyes szám ára 4 fill.

ÁRDETESEK FELVETETNEK: A kiadóhivatalban, Kossuth Lajos-utca 16. szám alatt. (Bejárat a Fazekas-utcaról.) Telefon 150. szám.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
MURÁNYI JÓZSEF.

Kapható minden dohánytőzsdében.
Megjelenik délután 5 órakor.

Akik fizetés-emelést nem kapnak.

Kassa, nov. 23.

A tanítóknak, a tisztviselőknek, a hivatalnokoknak, az állami alkalmazottaknak, mindazoknak, akik panaszkodnak, hogy megélni nem tudnak és követelik, hogy olyan fizetést kapjanak, amiből legalább elemi és elengedhetetlen szükségleteik fedezése kitelik: — igazuk van. Belátástalanság és embertelenség lenne panaszukat meghallatlanul hagyni, kívánságaikat méltánytalannak és megokolatlannak bélyegezni. Látó, érző és gondolkodó ember argumentumaik előtt el nem zárkozhatik, mert az ő megokolásuk maga az élet, ez a szörnyű nehéz, szörnyű követelő és szörnyen drága élet, amelynek kevés harcát mindnyájunkat elborítással fenyegetnek.

Mindnyájunkat. Azokat is, akik se tanítók, se tisztviselők, se hivatalnokok, se állami alkalmazottak nem vagyunk, tehát nem tömörülhetünk, panaszainknak, keserűségünknek és kívánságainknak az egységes testület erős szavát nem adhatjuk. Akiket általános meghatározással közönségnek, polgárságnak vagy társadalomnak neveznek. Akiknek nincsen fizetésük vagy megszabott javadalmazásuk, a minnek a méltányos emeléseért sikra szállhatnának, sőt akiket minden ilyen irányú — bár méltányos és kívánatos — elért eredmény az adóhivatalban, a boltban, a műhelyben és a vásárcsarnokban új és még nagyobb teherrel tetéz.

Mert ami azokat a testületeket az ő érthető és teljesen megokolt mozgalmukra kényszeríti, ugyanegy erővel érinti, nyomja és fojtogatja a közönséget, az egész társadalmat is. A lakás, a hus, a kenyér, a tej, a ruha, a cipő, a gyümölcs, a zöldség egyformán lett drágább mindenkinek és az áraknak ez a szédületes emelkedése, nem is megkétszereződése, hanem sok cikkben megtízszereződése, egyformán öl mindnyájunkat, akár a fizetésünkből élünk, akár a jövedelmünkből.

Erről a dolgról szólott az alkot-

mánypárt tegnapi értekezletén Bernáth István képviselő és leketetlenség elzárkózni a szavai súlyos igazságának hatása előtt. De elmondván ezeket és megállapítva a helyzet való képét, a következtetés nem az, hogy nem kell megadni jogos kívánságait azoknak, akik e kívánságokat bizonyos egységben és megszabott formában képesek előadni. Erről szó sincs. Egy ilyen kívánság mérlegelésének és sorsa eldöntésének legerősebb faktora a kívánság erkölcsi tartalma: a méltányossága. Ezt teljesíteni kell akkor is, ha ez a teljesítés új terhet jelent.

Ennél nem kevesebbet kell tenni, hanem többet. Gondoskodván a kívánalmak méltányos teljesítéséről, gondolni kell azokra is, a kik e méltányosságnak az árát megfizetik. Segítsen az állam, a kormányzat a rendelkezésére álló összes eszközök felhasználásával mindnyájunkon, *azokon is, a kiknek fizetés-emelést nem adhat, mert nincsen fizetésünk tőle.*

És pedig segítsen az egyetlen lehetséges módon: enyhítésével azoknak a viszonyoknak, a melyeknek a terhe, nyomása ránehezedik valamennyiünkre. A hogy Wekerle mondotta: olcsóbbá tételével a mindennapi életnek. Ezt a fizetés-emelést várja és kívánja magának az a közönség, a melynek nincsen szabott fizetése.

Nagy megnyugvással vesszük a miniszterelnök kijelentését, hogy ebben az irányban maga a kormány kíván kezdőleg föllépni. Örömmel vesszünk róla tudomást, hogy erre kész programja is van, De legjobban akkor fogunk örülni, ha ezt a programot majd az életben, a viszonyok javulásában láthatjuk.

A tanítók fizetésrendezése.

Február elsején meglesz.

Apponyi újabb tervezete.

Az utóbbi időkben szakadatlanul folyt az agitáció a tanítók fizetésrendezésének ügyében. Legutóbb a tanítók Budapesten kongresszust is tartottak, a melyen erélyes

szavakban sürgették fizetésük gyors és méltányos rendezését. A sajtóban is nap-nap után követelték a tanítók igényeinek kielégítését.

Ennek az agitációnak, mint a Magyar Nemzet értesül, már nincsen komoly értelme és célja. Apponyi Albert gróf kultuszminiszternek sikerült a minisztertanácsban oly tervezetet elfogadtatni, a mely a tanítók ügyét a legrövidebb idő alatt és az 1907-ik év költségvetéstől függetlenül rendezti.

Apponyi Albert gróf ugyanis a legújabb tervezete szerint

minden állam és nem állami tanítónak évi 1400 korona fizetési minimumot juttat, 1907. február elsejétől kezdve.

Erre a célra 7 millió koronát kér majd Apponyi a törvényhozástól, a mely bizonyára nem zárkózik el a tanítóság jogos és méltányos kívánsága előtt.

Apponyi eredetileg tudvalevőleg 2000 koronás minimumra gondolt. Ez évi 13 millió koronába került volna, szóval annyiba, a mennyit jelenleg az ország pénzügyi helyzete nem bír el. A közoktatásügyi miniszter ezzel szemben 1908. január elseje helyett már 1907. február elsején kíván a tanítóknak akceptábilis fizetést adni, a mi az eddigi negyvenéves indolenciával szemben kétségkívül elsőrangú vívmány.

Apokrif szenzációk.

A felmentett apagyilkos.

A törvényszéki tárgyaló terem óriási közönségén a meghatottság szív facsaró érzése hömpölygött végig. A védő ügyvéd most fejezte be az ügyész replikájára adott duplikáját s a rideg paragrafusok szigorú vádlóját izekre szedte széjjel. Orestes halmvai fölött nem siránkozott keservesebben Elektra, mint a védő a szerencsétlen vádlott fölött. Az esküdtek érzékenyülve rejtgették könnyeiket s több gyöngébb idegzetű hölgy az első padosorokban hangos zokogásban tört ki. Csak a tárgyalási *elnök* arca maradt hideg és változatlanul merev, szigorú, mint a halotti lárva. Az általános érzékenyedés pillanatában is megőrizte Justitia asszony földi helytartója hideg vérért és sablonosan szóló karzat felé:

— Csendet kérek, különben a termet kiüritem. Vádlott kíván-e valamit méntsegül felhozni.

Vádlott: (45 év körüli magas, athléta termetű férfi, alakja azonban a fogság alatt megroppant. Arca halvány s szeme nyugtalanul révedez. Az elnök szavára lassan felemelkedik s eleinte csendes, majd egyre izgatottabb hangon beszél.) Tekintetes Törvényszék! Rendés esti pikkolómat fogyasztottam az Andrassy-kávéházban s vártam sakkpartnereimet. Évek óta először kés-

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy alkalmam volt egy táljai nagy szőlő birtokosnak az 1903-ik évi termését megvenni, amelyet a következő árak mellett árusítom:

1 liter
Táljai szamorodni
1 korona.

üvegre betét 10 fillér.

üvegre betét 10 fillér.

1 liter
Táljai asztali
80 fillér.

Biszerszky Róbert
fűszerkereskedő.

KASSA, Fő-utca 22. szám (a kissétatérrel szemben).

tek. Elmult 8 óra, fel kilenc is, de nem jöttek. A pincér, hogy a várakozás unalmát ellüssöm, helyi lapokat hozott. Máskor a napihireket átfutottam s ezzel vége. Akkor unalmamban azt is elolvastam, hogy 35. évfolyam s nyomtatott Vitéz A. utódánál Kassa. Es e közben szemembe ötlött az újság címe alatt „*egyesült ellenzék pártlapja*.” Ezen gondolkodni kezdtem. Ha ellenzék, akkor az uralmon levő kormány ellenlábasa. Tehát szocialista, haladó, bukott szabadelvű, vagy nemzetiségi. Ez érdekes lehet s olvasni kezdem a vezércikket. Dicséri a kormányt! Hogyan, talán én olvastam rosszul az előbb? Ujra nézem s meggyőződöm róla, hogy szemem nem csal. Hiszen ez pokoli tréfa. Talán gunyolódik a kormánnyal s egyesült ellenzéki sajtóorganum dacára, csupa szatirából dicséri.

Talán azok a rossz száju szocialisták, lesben álló haladók, véres száju nemzetiségiek s a romok fölött várakozó szabadelvűek — cselet vetnek a hiszékeny olvasó számára, hogy a dicséret után sántáni kárörömmel, váratlanul, egyszerre levonják a morált s az utolsó sorokban ráterítik a vizes lepedőt a kormányra. Elolvastam a vezércikk végső sorait. Ujabb csalódás. Bizony az nem más, mint az eleje, csupa elismerés, bók a Wekerle kabinetnek. Nyugtalan-kodni kezdek. Tapogatom a fejemet. Ugy érzem a homlokomon az erek lázasan lüktetnek. Idegesen eldobom az újságot, de sakkpartnereim csak nem jönnek s valami reflex mozdulat következtében ismét kezemből az újság. Egyet lapozok rajta s belül újra kísért az „*egyesült ellenzék*” felírás. Pártgyűlésről olvasok, hol bizalmat szavaz a kassai ellenzéki párt nagy választmánya Stekker Károlynak . . . Hát ördögi dsnnek játszanak velem. Végig fut rajtam a forróság. Reszkető kezemből remeg az újság, a betűk összefolynak szemem előtt . . . Olvasom kétszer, olvasom háromszor, tizszer, mindég ugyanaz. Tehát nem képzelet . . . Kassán van egyesült ellenzék s annak vezére Stekker, sőt lapjuk is van . . . Ez azonban nem lehet igaz. Stekker volt az Andrássy kortese, őt mindenkor hazafias embernek ösmertem, ő nem lehet vezére az ellenzéknek, nem lehet egy gyékényen a mai kormány ellenségeivel. Ez csak beteges agyrem, mely engem üldöz. A szomszéd asztalhoz megyek, úgy érzem inkább oda tántorgok. Elöttem ismeretlen ur issza a maga kapucinerjét.

— Pardon — szólok hozzá — szabad kérdezni, kik vannak most az ellenzéken?

Elismétli, amit fentebb mondtam. Eszerint igazam volt. Sőt, hogy kérdeztem, furcsán tekint végig.

— Ne tessék rajtam csodálkozni — folytatatom izgatottan. De olvassa kérem! Az ellenzék gyűlést tartott, ráadásul egyesült ellenzéki gyűlést. Tehát nem is oly furcsa a kérdésem. Ha van ellenzéki párt, mikor született? Kik a haladók, szocialisták, nemzetiségiek benne? Hogyan adhatta magát azokkal össze Stekker? . . .

— De uram, ön téved, ők a kormányt támogatják, ez a régi ellenzék . . .

— Mit jelent az, ellenzék? — kiabáltam már hevesen. Ellenzék az, aki valamit ellenez. Mit elleneznek ők most . . . Különbözik az ellenzék az nem meghatározás, az csak tető, mely különféle akolban szorongó nyáját főd be. Ellenzék az nem politikai párt, mert általánosító gyűjtő fogalom, nem lehet meghatározás. Régi ellenzék? — mondja Ön! De hát minő? Néppárti, függetlenségi, diszidens, demokrata, szocialista, nemzetiségi? Feleljen, mert ezek együtt alkották a régi ellenzék. Ha meg *egyesült ellenzék*, akkor ezeknek az összetömrülése a kormány ellen. Illetve az sem, mit beszélek . . . A néppárt, a függetlenségi és diszidens, most együttesen kormánypárt. Tehát ezeknek hiányozni kell. Akkor hát még is ez a mai kormány ellenségeiből tömörült gyülekezet . . . De még sem, hiszen mindnyájan kormánypártiak! . . . Ellenzék, mely a kormányt támogatja, ellenzék, melynek párt-

lapja a Wekerle kabinetet dicséri, ellenzék, mely ma is . . . jaj a fejem . . . Uram, Ön is tréfát üz velem. Ugy-e bár, feleljen, beszéljen, ordítson . . . ide a fülembe ordítsa, hogy amit az előbb olvastam, az hamis tréfa . . .

Elnök: (a vádlotthoz) Kérem, csöndesen beszéljen, ne izgassa magát . . .

Vádlott: (kis szünet mulva) Tekintetes kir. törvényszék! Az én emberem, akihez az előbb elmondottakat intéztem, telkelt. En azonban visszagyűrtem a székre. Nem engedtem, hogy elmenjen. Tovább kiabáltam felé torkomszakadtáig: Ha kormánypárt — nem ellenzék — ha ellenzék, milyen párti . . . Akkor már a pincérek, a vendégek is körülfogtak, de senki sem tudta megmagyarázni nekem, hogyan lehet az ellenzék kormánypárti . . . Szemem előtt elsötétült a világ s mikor az emberem mindenkép menni akart, rávettem magam s addig ütöttem koponyáját a márványhoz, míg össze nem esett . . . Szánom bűnömöt annál is inkább, mert csak felgyógyulásom után tudtam meg, hogy több neveletlen gyermek apja . . . *(a vádlott hangos zokogással leül.)*

Az esküdtszék tagjai visszavonultak s rövid tanácskozás után elnök kihirdette a felmentő verdiktet. A *pillanainyi téboly*, mely a fogalmak ily khaosza folytán természetesen bekövetkezett — felmentő körülmény gyanánt bírálta el.

A tárgyaláson jelen volt:

Parázs.

TÁVIRATOK ÉS TELEFON-JELENTÉSEK.

A képviselőház ülése.

Vázsonyi a nemzetiségek ellen.

Hazugság, hogy egyesülnek.

Az alelnöki fizetések.

A képviselőház mai ülésén hozzáfogtak a költségvetés részletes tárgyalásához. Az első tételnél az első felszólaló Vázsonyi Vilmos volt, aki erélyesen tiltakozott a lapok ama kommentárjai ellen, amelyeket Polit tegnapi beszédéhez fűztek. Ezek szerint arról volna szó, hogy a nemzetiségiek és a demokratapárt között koalíció van kialakulóban. Ez — ugymond Vázsonyi — gyanúsítás, amelyet visszautasít.

Majd hosszasan polemizál Polit tegnapi beszéde nyomán a nemzetiségekkel. Azt mondják a nemzetiségiek, hogy ők el vannak nyomva, pedig ők is csak oly elbánásban részesülnek, mint az ország többi proletárjai. Ami pedig az általános választói jogot illeti, hát erre vonatkozólag azt feleli Politnak, hogy nem azért nem akarják, mert a tótoktól, oláhoktól és szerbektől félnének, hanem azért, mert egyáltalában nem adják meg. Hiszen a választói jog mai állapota mellett a nemzetiségiek kedvező helyzetben vannak, mint volnának a választói jog általánosítása esetében.

Vázsonyi ezután a közelmúlt választási történetéből vett esetekkel bizonyítja, hogy a nemzetiségiek nem fraternizáltak a demokratákkal. Ott van pl. az aradi választás, a hol a nemzetiségiek kivétel nélkül a függetlenségi jelöltre szavaztak le a demokratapárti Fényessel szemben.

Vázsonyi ezzel bevégezte beszédét, a mire az udvartartás tételének tárgyalásába fogtak, a melyhez először Ugron Gábor szólalt fel, a ki dörgedelmes hangon kelt ki a bécsi udvar politikája ellen, a mely ellensége a magyar állam kiépítésének. Ugron hasonló hangnemben folytatja beszédét a függetlenségi helyeslő közbekialtásaitól kisérvé. Angol példára hivatkozik, a hol a ki-

rály és a királyné egyet érez nemzetével, míg nálunk a császár minisztere a mi jogainkat teljesen ignorálja. Ugron ezzel befejezte beszédét, a szélsőbal helyeselt és az eredmény: elfogadták változtatás nélkül a tételt.

Hodzsa Milán felelt ezután Vázsonyinak s tévedésnek mondja azt, mintha ők kérték volna a demokratapárt barátságát. Majd Popp J. István polemizál Vázsonyival s bizonyítja, hogy a jelenlegi választási rendszer a nemzetiségekre határozottan kedvezőtlen. Vázsonyi kész a viszonzással s tovább erősködik mellette, hogy a jelen választási rendszer mégis csak előnyös a nemzetiségekre, amit Pop és Hodzsa sehogyssem akarnak elismerni.

E kis csatepaté után rátért a Ház az alelnöki fizetés tárgyalására. A függetlenségiek közül többen eltörölni kívánják a két alelnök fizetését. Wekerle siet védelmébe venni az alelnököket, a kiknek sok a dolguk, tömérdek a hivatali teendőik és sok a reprezentációs költségeik. Ezeket az áldozatokat csak nem viselhetik a sajátjukból. Epen ezért kéri az alelnöki fizetések további fentartását, a mit a Ház egy pár honatya kivételével, hűségesen el is fogad. Ugyszintén elfogadja a többi tétélekben foglalt összegek megszavazását.

UJDONSÁGOK.

— **A kassai egyetem.** A kassai egyetemi negybizottság klasszikusan szerkesztett memoranduma a jövő heti városi közgyűlésen tárgyalás alá kerül. Joggal reméljük, hogy a városi törvényhatósági bizottság e nagyhorderejű és messze kihatású kérdésben a polgárság megnyugtatóra szolgáló határozatot fog hozni s erkölcsi erejével teljes mértékben sikra száll a harmadik egyetem érdekében.

— **Iskolák segélyezése.** A kedden vagy szerdán tartandó közgyűlés fog határozni több kassai tanintézet segélyezése ügyében. Nevezetesen a kassai rk. tanítóképző intézet 2000 kor., az Orsolvárend által létesített női gazdasági iskola 2000 K, a női kereskedelmi tanfolyam 400 korona segélyt vár.

— **Bizottsági tagok választása.** A törvényhatósági bizottságban 2 mandátum betöltésre vár. Es pedig a polgármesterré választott Eder Ödön és az elhunyt Grega György mandátuma. Ezenkívül László Miksa és Csizsárik János mandátuma, akik Kassaról elköltöztek. A legközelebbi közgyűlés intézkedik a bizottsági tagsági helyek választás utján való betöltéséről.

— **Vármegyei tisztviselők bucsuja Rakovszky Endrétől.** Abauj-Torna vármegyei tisztviselőkar, a központi és járási tisztviselők együttesen tegnap délután voltak bucsu tisztelgésen dr. Rakovszky Endre előtt. A vármegyei küldöttséget Puky Endre dr. alispán vezette, aki lendületes, meleg-hangu beszédben tolmácsolta a tisztviselői kar soha el nem muló szeretetét. Rakovszky Endre a könnyekig meghatottan köszönte meg a hozzá intézett bucsuzó szavakat s mély megilletődéssel szólt erről az érzelmekről, mely távozása előtt lelkét betölti.

— **Rakovszky Endre dr. bucsulevele.** Rakovszky Endre dr. miniszteri tanácsos volt főispánunk a városi törvényhatósághoz bucsuzó levelet intézett, mely a jövő heti közgyűlésen fog felolvasatni.

— **A korcsolya pálya új pavillonja.** A kassai korcsolyázó egyesület Széchenyi ligeti jégpályáján új pavillon építését vette tervbe. Diszes modern épület volna a pavillon, természetesen sok költség árán. A tervvel kapcsolatosan felmerült az az idea, hogy jó volna a jégpályát mai helyéről át-

telepíteni a tигeti játszótérre s oda építeni az új pavillont. Mert 30-50 év múltán — addig tart a költség amortizálása — a mai jégpálya szüknek fog bizonyulni, annál inkább, mert ma is kicsiny, s ha új pavillont építenek rája, területéből is veszít. Beszélnek arról is, hogy a játszótérre tervezett korcsolya pálya nyárom mesterségesen táplált vízi tó volna, hol az evező sportot is meghonosíthatnák.

A Tulipán-Egylet közgyűlése. A Tulipán-kert szövetség kassai fiókja tegnap délután a vármegyeházán Szalay Lászlóné urnó elnöklété alatt közgyűlést tartott, melyen Kassa hölgyei szép számmal jelentek meg. A megnyitó szavak után Bartay Oszkárné urnó, főtitkár olvasta föl a múlt ülés jegyzőkönyvét, valamint főtitkári jelentését. A jelentés szerint a kassai fiók egy női confection iparműhely felállításán fáradoz, mely hazai termékekből a női ruházkodáshoz szükséges cikkeket állítja elő s e célból már kilátásba helyeztetett, hogy az ipari műhely az államtól gépeket és segélyt kap. Ezenkívül a háziipar intenzívebb támogatását is célul tűzi ki a szövetség. Majd indítványt tesz az elnökség, hogy miután a Tulipán-kert szövetség és a magyar védő egyesület voltaképp egy célt szolgál, hogy a két egyesület fuzionálására a kellő lépések már most megindíthatóak. A nagygyűlés erre elhatározza, hogy a fuziót helyesnek tartja s azt keresztül viszi. Szalay Lászlóné urnó ezután lelkes szavakban kéri a hölgyeket, hogy a Tulipánkert zászlaja alatt a magyar ipar érdekében hathatósan agítaljanak. Felmenti, mint új társadalmi akciót, az irodalmi és művészeti zsurokat, melyről már megemlékeztünk. Az eszme a hölgyek körében nagy lelkesedéssel találkozott. Holnap délután e tárgyban megbeszélésre gyűlnek össze Szalay Lászlóné urnónél.

Farkas Edith előadása. F. hó 24-én szombaton este 6 órakor előadást tart a kath. Olvasókör nagytermében Farkas Edith, a budapesti keresztény munkások egyesületének alelnöke, a munkásnői védelemről és a patronage megalakításáról. Az országos hírű nő valóságos apostola a munkásvilág legelhagyottabbjainak: a munkásnőknek. Farkas Edithnek az ő kedves, ragyogó ékesszólásán kívül egyedüli fegyvere a munkásnői otthonok megteremtésében: a szeretet. A rendkívül szükséges és korszerű előadásra ezuton is meghívja a rendezőség a város nagyközönségét.

A Tulipán-Szövetség vagyona. Mint Fábry pénztáros a Tulipán-Szövetség első beszámolójában kimutatta, a Szövetség vagyoni állapota ma a következő: Az Agrárbanknál elhelyezve 45.333 korona 94 fillér, készpénz 5658 korona 97 fillér; berendezés 3366 korona 7 fillér; felszerelés 996 korona 42 fillér, a fiókoknál 1721 korona 39 fillér; nyomtatványok 1086 korona 85 fillér; tulipánkészlet (önköltségi árban) 61.000 korona; künnlevőségek 82.000 korona. Összesen 201.000 korona. A mozzalom szerint összesen 45.000 tulipán rendeltetett meg és készült el. Ezekből összesen 155.000 darab kelt el, megmaradt tehát a leszámolásig 295.000 tulipán, amely az egyesület vagyonába beszerzési áron van fölveve, 61.000 korona értékben, amely tulipán-készlet azonban az idők során kétségtelenül a közönség közé fog kerülni.

Uj színügyi választmány. Ha már papiroson megvan, hát a valóságban is meglegyen. Így esik meg, hogy a legközelebbi városi közgyűlés gondoskodni fog a színügyi választmány újra való megválasztásáról.

Dr. Rakovszky Endre min. tanácsos, Abauj-Torna vármegye és Kassa város volt főispánja eltávazása előtt a József kir. Szanatórium-Egyesületbe 100 korona díjjal az egyesület pártoló tagjai közé lépett. — Az egyesület, amelynek Rakovszky tiszteletbeli elnöke és buzgó támogatója volt, fájjalja távozását, mely nagy veszteség az egyesületre.

Plebános választás. A legközelebbi városi közgyűlésen választás után töltik be a megüresedett felsőtökési plebaniát. A plebános állásra többen pályáznak.

A Rákóczi szobor-bizottság megalakul. Nemrégiben szólaltunk fel a mellett, hogy a Rákóczi szobor-bizottság megalakításának s akcióba való lépésének ideje immáron elérkezett. Örvedetesen jelenthetjük, hogy Éder Ödön polgármester gondoskodott róla, hogy a jövő hét elején tartandó városi közgyűlés a II. Rákóczi Ferenc lovasszobrának előkészítő munkálataival foglalkozó bizottságot kiküldje.

A diszkapuk elárverezése. E hó 27-én a Fő-utcán és a Klobusiczky-utcán felállított diszkapukat a város lebontatja s az anyagot elárverezeti. Az illuzióhoz úgy furakodik oda a kegyetlen próza!

Nem bontják le a löcsei házat. Ugy volt, hogy a löcsei házat tavasszal a város lebontatja s új modern palotát épít helyére. Az építkezési terv, melyről már anyi szó esett, úgy látszik, újból elodázást nyer. Legalább a mellett bizonyít a löcsei házban elhelyezett polgári társaskör kérvénye, mely a fenálló szerződés egy évre való meghosszabbítását kéri a közgyűléstől.

A sztrájktrő. Miglécz János cipészegéd, a kassai cipész-sztrájk idején nem vett részt a bérmozgalomban, hanem tovább dolgozott mesterénél. E végett a sztrájkolók meg is fenyegették. Tegnap délután Suhajda Péter cipészegéd találkozott vele a Deák Ferenc utcán s ezen szavakkal:

— Nesze neked te sztrájktrő! — jól elagyabugváltá Migléczet, sőt a nála levő esernyővel úgy fejbe vágta, hogy Miglécz Jánost a mentők a közkórházba voltak kénytelenek szállítani. Suhajda ellen a rendőrség az eljárást megindította.

Színház, művészet.

Az asszony.

(Színmű 4 felvonásban, írta Porzolt Kálmán. A kassai Nemzeti Színház bemutatója.)

„Az élet művészet s a házasetlet ennek legfinomabb egyszersmind azonban legnehezebb része.“ A magában álló ember is, férfi vagy nő — oly gyakran érzi megbomlani lelke egyensúlyát ha nem tudja érzésvilágát összhangzásba hozni a külvilággal, mily nehéz és fáradságos dolog tehát két örökre egymáshoz kötött léleknek megelnie azt a súlypontot, mely biztos támasztékul szolgál a házasság kötésére épülő tűzhelynek. A súlypontján alátámasztott tárgy azonban csak a kizökkenés veszedelmétől mentes, de nincs megóva az ingadozástól, mely a szilárd, biztos építkezést ugyancsak lehetetlenné teszi. Két ponton kell tehát a családi tűzhely biztonságának nyugodnia s e két pontra támasztó erő a férj és nő lelkéből sugárzik ki. Egymásnak kölcsönös megismerése pedig az a kapocs, mely megingathatatlaná teszi magát a támasztó erőket is. A házasetlet boldogságának egyedüli alapjává így a kölcsönösség válik. A „do ut des“ rideg elvének ideálizált, mert boldogságra vezető tornája a házasetlet.

Ha ilyen felfogással nézzük meg az Asszony-t, igen könnyen alkothatjuk meg véleményünket az asszony ajakáról elhangzott okoskodásról s tisztába jöhetünk a jellemével. A cselekmény a régi nótával kezdődik. Önagsága a nyugodt jólétben unatkozik s míg férje politikai köruton ambicióját igyekszik kielégíteni, mely mindkettőjüknek dicsőséget hoz, ő fura gondolatokat táplál elhagyottságáról és bosszút forral. Férjümmal idegeskedik, otthoni nyugalmát megkeseríti s végül udvarlója lakására megy. Titokban persze és csak látogatóba csodálatosképpen, mert az ő házából ki lévén tilva az udvarló, máshol nem találkozhatnak.

A látogatás azonban bizalmas jellegűvé lesz, sőt zárt ajtó mellett nyer befejezést, megnyugtatóképpen azonban az ajtó kulcsa önagságánál van. Az udvarló szeretővé válik. A bosszuállás tehát megtörtént, de önagsága is megégette közben az ujját és elkeseredik bukása miatt. Megbánja ballépését, korántsem nemes indokokból, hanem mert úgy veszi észre, — elég későn — hogy szeretője nem tulajdonít viszonyoknak nagy fontosságot, nála ez kaland csupán, egy a sok között. Ez ismét bántja: — hiúságát. Ha szeretője csakugyan egyedül vele foglalkozik, teljesen neki élne, csalná tovább az urát, így azonban visszatér a családi élet tisztos és biztos falai közé s mivel egy komoly és veszélyes párbaj megrémíti, hogy elvesztheti urát, aki most oltalmára lehet, lelővi a szeretőjét. Az meghal, ő pedig marad a világ szemében tisztességes asszony s talán még boldog is lesz.

Megérdemli a csábitó a halált és csábitó e voltaképpen? Nem. Az asszony az elkövetett bűnnek csak oly részese, mint szeretője. Ő urától azt követeli az odaadó hűség fejében, hogy olyan gyöngéd figyelmességgel vegye őt körül, mint leánykorában, mikor a kezéért versengett. Mivel ura nem felel meg e kívánságának, ahhoz fordul, ki ezt megadja neki s házasságtörő lesz.

De ez a gyöngéd figyelmesség, az udvarlás-e a lényege a férj kötelességnek? Nem. Van sokkal lényegesebb és fontosabb oldala is a férjnek neje iránti viszonyában.

Azon körülmények megteremtése, nevezetesen melyek az asszonynak otthon nyugalmas, gondmentes életet biztosítanak, a világ előtt pedig olyan büvkört vonnak köréje, mely a tisztelet, tekintély, becsület és megbecsülés ezerféle megnyilatkozásával kielégítheti az asszony még oly nagy hiúságát is. Persze az asszony nem vette észre, hogy udvarlója is csak e büvkör csalogatására közeledett hozzá s az tartja őt fogva, nem az ő személyes tulajdonságai.

Ezért a tisztességes asszonyok nimbuzásért cserébe ő a gyöngédség és odaadó szeretet ápolására kötelezett fél. Ha mulasztását bűnnel tetézte, neki is bűnhődnie kell s szeretője nem csábitója is egyuttal, csak a kínálkozó alkalom, melyet a bűnös asszony sietve felhasznál.

Porzolt nem így oldja meg a darabot s azért problémát sem old meg s komoly számba nem is mehet a darabja, mely különben élvezetes és szellemdu társalgásokkal, kedves jelenetekkel van megtöltve.

Fáy Flóra művészetét a teljes szépségében ragyogtatta. Nyílt színen többször megtapsolták. Etsy Emilia egészen elragadta bájosságával s jó játékkal a közönséget. Szénássy nagy buzgalommal játszott és sokhelyütt át is csillámlott játékan az érzés, de nem adta a világlít oly színezéssel, amint azt elvártuk. A második felvonásban tünt ez ki leginkább, ahol hosszú mondanivalóját színtelenül adta elő. Komjáthy és Rácz dr. jók voltak, Doktor János eredeti és mulatságos. A közönség teljesen megtöltötte a színházat. (—r.)

A Bohém-szerelem. Mourget poétikus regényének sujtéből készült az operett, melyből már színművet s operát is irtak. A bohémek, e vidám, csupa szív és kedély emberek, felvonulnak egy poétikus cselekmény keretében, szívbe lopódzó bájos dallamok ütemére. Nagyon szép a szombaton színre kerülő operett-ujdonság zenéje s ugyszintén a librettó is. A naponkint szorgalmasan ismétlődő próbák kitünően betanult gondos, jó előadást ígérnek.

Eladó

egy 14 hónapos Yorkshiri kan, — tenyésztésre igen alkalmas — Szlimák Jánosnál Ósván, u. p. Garbócbogdány, Abauj megye.

Bolti szolgálta

felvétetik VITÉZ A. könyvkereskedésében Kassa, fő-utca 75. sz.

A kassai kir. törvényszék polgári osztályától.

10940—1906. P.

Hirdetmény.

A kassai kir. törvényszék, mint birtokbiróság közhírré teszi, hogy Abauj-Torna vármegye törvényhatósága részére a „Kassa—Semse—Jászói törvényhatósági közut” céljaira a Jászó község határában kisajátított földterületekre nézve a kártalanítási eljárást az 1881. évi XLI-ik t.-c. 46. és következő §§. értelmében elrendelte, s annak foganatosítására az egyezség megkísérlése illetően a becsőbizottság megalakítása céljából, határnapul 1906. évi november hó 24-ik napjának délelőtti 12 óráját Jászó község házához kitűzte.

A kártalanítási eljárásához az összes érdekelteket oly felhívással idézi meg a kir. törvényszék, hogy a fenti napra kitűzött, valamint a netán későbbben kitűzendő tárgyalásról való elmaradásuk, a kártalanítás kérdésében az érdemleges határozat meghozatalát nem gátolja.

Kassa, 1906. október 31.

Szirák,

elnök.

Kupinczay,

jegyző.

DIÓSY BÉLA

csörögi borkereskedése

=== fő-utca 49. szám. ===

Hideg csemege ételek. Kitűnő

borok kimérve és nagyban. Palaackozva 10 üveg vételnél házhoz szállítva ajánlja magát az uri közönség pártfogásába.

BAUERNEBL ÉS FIA, KASSA

SÖRFÖZDE ÉS MALÁTAGYÁR.

Telefon: 78. Alapított 1857.

Termeli a legjobb minőségben a következő söröket:

KIRÁLY SÖR === **KORONA SÖR** === **SÖTÉT BAJOR-SÖR**

Legjobb műszaki berendezéssel és mesterséges pincehűtéssel felszerelve.

Nagyobb küldemények saját jéggel hűtött sörszállító-kocsijainkban szállítanak. — A különböző minőségű sörök szállítása palackokban is történik.

Bővebb felvilágosítással, nemkülönben árjegyzékkel kívánatra a serfözde készséggel szolgál.

Royal nagyétteremben kizárólag e sörfözde söre méretek ki.

1627. szám.

M. 1906.

HIRDETMEÉNY.

A Kereskedelemügyi m. kir. Minister Ur az 1906. évi szeptember hó 25-én kelt 36500. számú rendeletével az Encskér-erdőbényei th. közut 11.540—18.329 km. szakaszának kiépítését a beruházási kölcsön terhére 94.120 k. 90 fill. összeg erejéig engedélyezte.

Ezen összegből esik az utépités és hengerelésre 68.265 k. 44 fill.

Műtárgyak kiépítésére 25.855 k. 40 fill.

Összesen . 94.120 k. 90 fill.

Ajánlat vagy az egész munkára együttesen, vagy pedig külön-külön az utmunkára és műtárgyak építésére tehető.

A fentemlített munkák kivitelének biztosítása céljából az 1906. évi december hó 6-ik napjának d. e. 10 órájára a vármegye alispánja hivatalos helyiségében tartandó újabb zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 10 órájára a vármegye alispánja hivatalához annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előirt, az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő bánatpénz csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek az alulírott m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponkint megtekinthetők. Az ajánlati előmért és költségvetés másolata az államépítészeti hivatalnál megszerezhető.

Kassa, 1906. november hó 17-én.

M. kir. államépítészeti hivatal.

Markó Gusztáv, kir. főmérnök.